

Annette Lindell

Trygg i Danderyd/BRÅ

Trygg i Danderyd/ BRÅ (Brottförebyggande rådet), mötesanteckningar - samlingsärende 2019

Ärende

Kommunledningskontoret har i samråd med berörda förvaltningar tagit fram ett förslag till "Strategi för förebyggande och hälsofrämjande arbete för barn och unga i Danderyds kommun".

Strategins syfte är att fastställa Danderyds kommuns kommunövergripande viljeinriktning för det hälsofrämjande och förebyggande arbetet riktat till barn och unga.

Strategin syftar i huvudsak till att öka barn och ungas förutsättningar till en god hälsa och framtidstro. Strategin pekar ut fyra målområden och riktade insatser inom varje målområde.

Brottsförebyggande rådets synpunkter

Det är positivt att kommunen skrivit fram ett förslag på en kommunövergripande strategi för förebyggande och hälsofrämjande arbete för barn och unga, samt att barn och ungas hälsa och framtidstro står i fokus.

Det är välkommet att berörda nämnder har fått i uppdrag att bryta ned de övergripande målen till verksamhetsspecifika mål. Förhoppningsvis leder det till att helhetsbilden, rollfördelningen och samverkansvinsterna framträder tydligare.

Trygg i Danderyd anser att strategins målområden och utpekade inriktningar är relevanta med tanke på lägesbilden gällande brott och trygghet 2018 (KS 2018/0325). I synnerhet är en förvaltningsövergripande strategi för ANDTS nödvändig. Trygg i Danderyd har fått information om att många personer som arbetar med barn och unga har uttryckt att det skulle effektivisera och underlätta det förebyggande arbetet.

Det är positivt att FN:s konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen) fått en framträdande roll i dokumentet. Däremot anser Trygg i Danderyd att det saknas underlag med helhetsperspektiv på förebyggande och hälsofrämjande arbete i den lista på dokument,

Annette Lindell

författningar och konventioner som varit utgångspunkter i arbetet med att ta fram strategin.

Samordning för bättre effekt regleras inte av strategin

När det gäller preventiva insatser på befolkningsnivå är det ofta över tid, upprepade, synkroniserade insatser av flera aktörer som ger effekt. I bästa fall uppnås synergieffekter, det vill säga att insatserna får mer effekt än summan av de enskilda insatserna. Då räcker det inte att varje nämnd ser över sina mål gällande barn och unga. Det krävs en förvaltningsöverskridande samordning. Strategin föreskriver inte det undantaget målområde B. För bästa effekt borde en stödfunktion ansvara för arbetet med förvaltningsöverskridande målformuleringar och samverkan (implementering av strategin).

Om nämnderna ska kunna ta sig an uppgiften att ge ”förutsättningar för en god hälsa” (målområde A) skulle det vara önskvärt med ett underlag i form av en kartläggning av hälsa bland barn och unga. Det är ett mycket brett mål. Hälsa kan vara allt från välbefinnande, trygghet, skador och förtida död. Arbetet med målformuleringar borde därför utgå från de förutsättningar för hälsa som av olika anledningar bör prioriteras i Danderyd. Det är oklart om det finns en funktion som är lämpad för ett sådant uppdrag inom kommunen.

Alla nämnder bör delta och följa upp strategin

All kommunal verksamhet påverkas av barnkonventionen. Det är inte endast verksamheter som är specifikt riktade mot barn och unga som bör stärka barnperspektivet. Trygg i Danderyd finner det tveksamt att det skulle finnas någon nämnd där detta inte är relevant. Därför föreslår Trygg i Danderyd att uppgifterna under rubriken ”Uppföljning” ges till alla nämnder. Skrivelser som *”berörda nämnder”* och *”nämnder med verksamheter riktade mot barn- och unga”* indikerar att vissa nämnder kan avstå från att analysera sin verksamhet utifrån strategins övergripande mål.

Formuleringar kopplade till metoder och begrepp.

Trygg i Danderyd ställer sig bakom de fyra målområdena men önskar att man kunde lyfta fram vikten av en god relation till föräldrar och andra vuxna på ett mer tydligt sätt.

Under mål A som handlar om god hälsa framgår att målet ska uppnås genom att stärka friskfaktorer (faktorer som har samband med god hälsa som man kan arbeta med att förstärka). Det kan noteras att arbetet med att påverka riskfaktorer utelämnas. Det kan finnas behov av att stärka det främjande (salutogena) perspektivet som innebär att öka omfattning spridning och effekt av faktorer som påverkar hälsan positivt i relation till

Annette Lindell

att avskaffa eller minska det som påverkar hälsan negativt (det patogena perspektivet). Samtidigt krävs en analys av både risk- och friskfaktorer för att skapa förutsättningar för god hälsa. I praktiken innebär inriktningsmålet skrivelse att nämnderna endast är ålagda kartlägga och arbeta med friskfaktorer. Det harmonierar inte med de nationella strategier* som finns inom olika hälsoområden.

I praktiken överlappar målområdena varandra. Målet om trygghet i målområde C skulle kunna uppfyllas med de inriktningsmål som återfinns under målområde A. Att målområden och inriktningar överlappar varandra kan eventuellt förtydligas. I annat fall riskerar man att cementera missuppfattningar om begreppen, arbetsfälten och hur man vanligen arbetar inom de olika arbetsfälten.

Eventuellt finns grammatiska fel av betydelse för implementeringen

Under målområde D återfinns ett inriktningsmål om att samverka effektivare *inom* kommunens verksamheter. Kanske är det samverkan *mellan* kommunens verksamheter som avses? Under samma målområde finns även ett inriktningsmål om *föräldrasamverkan* vilket kan tolkas som att föräldrar ska samverka med varandra. Det kan möjligen vara *samverkan med och mellan föräldrar* man önskar stärka.

* De nationella folkhälsomålen, Den nationella brottsförebyggande strategin, Nationell strategi för psykisk hälsa, Nationell strategi för sexuell och reproduktiv hälsa, Nationell strategi – ANDT, Nationell strategi för föräldrastöd